Copie

Wy Excellentie gehoert hebben bestaeche hebben
het mondelmy achghelezen der gedeputeerden der stadt van Brugghe
inde insolente gheschrifte binnen de scriffte die zij hem hebben
handen gesteldt.

Zij zeyn met reclatie hun voor antwoorde te ghevene
dat zij noyt gedoen heet zij heeft onze de voorgemelde
goet willicheyt? ze hebben voorgeseghen tegenwoordigheyt van
Brugghe tot het gemeene voorbaeten des vaderlants / waer
voor zij zoo menighe inde zoo groote wonderlicke gesichten
hebben gespreckt heeft / dat zij dese van nymmeer zoo groote
gedrongen hemsche gheenen van / als eenighe dese zijn te lande
zijn.

Zij hebben ook grootelijcx te bedenckelijcx onze de goede
getrouwe lieffde en affectie die zij hem altijt
hebben matter dunt bewesen / mitsgaeders hem bekendt
mit de selve hertzoogelijcx en tegenwoordigheyt der stadt van
Brugghe zulcx grootelijcx verplicht en verbonden te wesen.

Zijn ook hebben / als zij hunne voorzommen ach synen sijden
in ettere waerheyt mach bituyghen dat zij hun altijt eenen
sonderlinghen goede affectie geneyghentheyt en lieffde
heeft toegedraghen / Soo dat zij om hun dienst en
voorder mogen te doen dese zijn eyghen bloet niet en
zijnde hebben gespaert / gelijck alsoo noch te dagen
noch bereedt is het selve matter dunt te hebben
inde waer te maeckt zijn / alle voor vallende
gelegentheyt van dien.

Ende zij wel mechtich zijn hun selven aftenemen
ende oordeelen dat het zijnen Ex.e zijn grondt zijnd
heeftt zijnde bitterlijcx leydt / te te moetten aensien

Algemeen Rijksarchief van België
Handschriftenverzameling 3852, f. 34 r-45 v
http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/WVO/brief/7905

ge ellende kommer ende verdrachmoeyte / dat de gedeputeerde
myt sonder groote oorsaeke hadden soo mondelinge als
schriftelijck bevolcht hebben / dat de stadt van Brue
sende tegenwoordich sijn / ende sonder zijn / ex.ce ghecom
ende van gantscher hertten dat zijne Wille ghebruyckten
alle mogelijcke ende menschelijcke middelen ende
raedt sullen zijn om het selve te beteren ende te
helpen / gelijck hij hoopt eenen yeghelijcken kennelijck ende
openbaer gemacht te hebben / soe vlytich ende getrouwelijck
hij dienstelijck tot voor ter gerichtdt zijn / ende noch
dagelijcks verbeydt.

Nichtenstijdich nochtans niet het selve geacht ende
opgenomen / ende alle gebiisse ende noot voorsichtich ende
vruchtelijck des tijdts ende der oorlogh / welke ende
handt ende macht der menschen myt ende staet te
weerstaen noch te myden nae haeren willen / maer zijn
plaghen ende straffinghen Godts onder ons volck op
landt / gelijck als hij de selve particulierlijck menigh
sende zijn / als sware cranckheyt / ongeval / pestilentie
ofte de doot selve / ende dat daer omme ghelijck menschen
die wereldt soe cloeck ende verstandich / dat yeder soe
veel mogheynde hij zijn / de selve straffen ende plaghen
van sijn ofte landen volcken ende landen tot zijn dienst
willen ofte wenschen van verlosen ofte afkeeren / nemmer
exemplel ende stadt van Leuven welcke myt ghenstan
zijn mennigh ketlecht ende verspleyt ende daer mede
sijn verbeylen / Doch zijn verbonden hadde de selve myt
ghelijcken garnisoenen noch extraordinaerse lasten te
beschermen / zoo verre sij konden zijnre handen verlieden
beyghelijck / Ende nochtans niet verhendt (ontbeynthee
doch de verhinghelijcke Godts) zijn selve ende ongelijck
zijn verdiende bestommeringhen / kommer ende ellende
geweldich / den schijn eenighe van onse steden / gesteynghe
Brunsele die deuse tijdtsche verghelijcken / noch schijnt
Godt Lof) geacht te mochten verdiende als een

floreerende en prosperende stadt / Daeromme soe bliet
dat zy bay grooter voorspoet gebaelen zo zy wel bevoorwisch
gelyck alle andere steden mede / nochtans en machmen
daeromme den meyst mysdt beteyen gheen / maer men
behoert sich voorsichtelycken zy Godt sandien de
bilghenis die nae zynen wilbrieghe voorkeeninghe
ende wilkeure die uytgang zyn des zaeghes zal beliyden
en disponeren / ende gheef de victorie die gheen dat
hem gelieft / Want al zo sulcke dutmen somtijdts
alle zynen uytersten beste en vermeyghen doet ende
mysdt mede allen en verslijmt noch maer eyllaet
dat bay menschen mogelycke zo te doene / nochtans
sal hy somtijdts de sulcke heet te vrijgen / en
de victorie ende zynen zeghen mysdt gheen / dan
den gheen dat hem goedduncket / en tot sulcken
tijt ende saisoene alst hem goedduncket //.

De wet dat wy door Godts genaede ende
barmhertichheydt dese saluen ons zoo seere mysdt te
beelaghen en hebben / De wyle wy noch zy deyn zeyn
meer voordeelt onder onsen vyant hebben gevoelen
dan zy onder ons doet / gelyck alst openbaerlyck blycht
by het ontzyttenen bande steden / bay Campen ende
Deventer ende bay veele andere plaetsen ende
Casteelen die wy onder hem hebben ingenomen / bay
mededen gelooftichheyt ende dan al zo heeft dat
hy onder ons meerder gevoelen of beschoirdt hebben
dese mysdt / want in dit stuck alle ende hadden Godts
dese de Oorloghen / maer zynen gecken wille
beliydt ende gedoent //

Want soude het zy des menschen handt en macht
staen de victorie te verzeyghen zoo dat men al
zy soudien hebben eenen zeyn uytgevoelen / dan
en zy zo gheene natie onder weelt ook geen

Commen ende hebben dat die ryck ende sonder van standen
ende onder om zijner gemeyne ontsachte tryck willen
vinden.

Insgelijcks oock sonder die steden ende landen van tijden
van tryck ende oorlogh alsoo prosperende ende
floreyende zijn zijnde kommen coopmanschap ende neringhe
als in alle andere voorspoedigheyt gelijckelijck wel
doet van tijden van vrede / voorbeelden nyemant van
zijnen heyn des tryghens van des oorlogheno willen
mijden.

Maar als zij nemen ende gheen kennen van den openbaren dat
gelijckelijck als den constgaerck des tryghs van
meynigheyn ontsteken zijn van den landen alle stadt
alsoo van stadt van tryck ende van de verbaerste
van alle ellende / verbeydt ghenghe van
vermilinghe / ende dat voor mach zijn van gheleyde van
beyde de zijden bezijden van zijne kerkenghe maeckt van
dat het van groot van sonderlinghe ontluck zijn / ende het
ende van tempt te vallen / insonderheyt zijn van tryck
oock hun hijmelsche ende borghelijcke voordt tusschen
de ingesetten van veele lande die onder elkanderen
mit gewrong bevoecht van zijn / ende daeromme van
behoirtmen gheen tryck van te nemen / sonder
groote zijbeuren van zijner gelijckelijcke salt kan.

Ende wetten de heeren van de borghelijcke van
zijnen selve van kennen sulcken die van indarsten
zonder van vuyt groote zijbeuren van zijnen
voorbeeldinghe van sulcken dat van van tijden van
tryck zijn vergeldinghen van beyzonnen van alle

Ende mitsdien vp dat van onsen nemen van bedruckte
onderlandt / ende mael van die groubsaeme

goddeloose ende alte schandighe tirannye der Spaignaerden
daermede zy ons ende onse nacomelinghen / alle welvaert
als arme slaven ende ewyghe knechten sochten te
onderdrucken / mochten eenmael verlossen / ende
ons lyven ende bloet vrouwen ende kinderen / haven
ende goeden, van haere onmenschelycke ende bloet ende
geltgiericheyt / onruystiche ende onversadelycke
[illegible] bevrijen

Ist dat de goede vrome ingesetenen des lants ende
insonderheyt de heeren ende borgers der stadt van
Amsterdam [illegible] deser tyt [illegible]
[illegible] hebben geresolveert ende ghedraghen
als eenparich de stadt [illegible] dan ook
als [illegible] dan ook als oyt eenich ander volck
onder den hemel aenghenomen / goetgunstich ende
vaderlycke [illegible] hebben [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible]
ende [illegible] [illegible] / haer
goet ende bloet [illegible] ende
op te setten / Dat gheeft zy [illegible] al te
bedencken ende te oordeelen / [illegible] der
offe de Spaensche tyrannie [illegible] ende
[illegible] offe [illegible] te
hebben / hoe zy haer [illegible] Spaignaerden met den van
Granade offe met dat volck van Indien hebben
[illegible] [illegible] met
[illegible] bleven / alsulcke grouwelycke ende
alsoo menighe [illegible] exempelen haerder
onmenschelycke wreetheydt / onversadelycke
bloetgiericheyt ende beestelycke ende onnatuerlycke
onruystichheyden hebben bewesen / dat men het
met gheene tonghen ende rymen [illegible] uyt spreken

noch met gheheele boecken en houde tonnen vermonden
noch beschryven. Want zy selue bekennen, en hebbent
oock selue all tot eenen spieghel en aenschouwinghe
voor alle volcken ende natien, datmen sich behoort van
hare subiectie te wachten, en gedruckte boecken laten
uuytgaen, dat zy in den deser landen ouer die sesse
ofte seuen hondert mijlen landts het wondt hebben soo
wilt en woeste als met allerley manieren van ongehoorde
wreetheyt en tyrannie gansschelycken verwoest ende
vernielt en ouer de vyfthienthondert duysent miluoenen
menschelycke zielen om den halse gebrocht, bedrivende
allerley ongehoorde en schier ongeloofelycke wreetheyden
onreynicheyden ende schandelicheyden die zy sonder getal
hebben gepleeghet, soo dat den mensche het hair te
berghe staen moet die het hoort ofte leest, alsoo sy
het selue hebben in haere eyghene boecken openbaerlyck
beschreuen en betuyght, ofte zy in gelycker maniere niet
ons souden hebben ommegebracht, ingevalle zy ons
absolute meesters geworden waeren, ende dat wy
desen rycke niet en hadden genomen. Dat laet
zyn Ex.^cie staen in het gedachte die ghenen die gewonnen
hebben, in wat opinie en achtinghe dat onse natie
byden Spaengnaerden altyt is gehouden geweest en
nu tegenwoordelyck besunderlyck gehouden wordt //

Daeromme behoorden wy niet alleene kleine te
lyden al tghene dat wy geleden hebben, dan dat wy
in heure handen wedercomme zouden vallen, maer
ooc besonderlick kleine den lesten man die het landt
te vechten, dan dat wy eenmael tyrannische
heerschappye en dominatie souden zyn verwachtende
gelyck als zy die op ons gemunt ende gepast
hadden //

Eyndelyck wy als den om alle hooghwichtige saken

desen grootmoedighen en onverwinnelijcken crijch hebben
aengenomen, soo en behoorden wy voorwaer niet te
twijffelen of Godt den heere die de verdruckte
nemmermeer en verlaet, sal ons ten laetsten
ontfangen goeden ende geluckSalicheyt [illegible]
desser [illegible] beclaghen, [illegible] alsoo veel als wy
[illegible] moeten [illegible] ende ons met [illegible]
maer tottenende toe volherden.

Jae tis ghewis, in geval wy den moet laeten sincken en
ons het crijghenspel dat ons overcomen is, ofte om dat ons
steden ende landen alsoo niet en floreren gelijck zy
wel plaghen, dat de neringhe sober valt, de armoede
alomme toeneempt, willen daeromme oock ghelijck
ons sommighe wat [illegible], en gheene contributien betalen
noch gemeyne lasten meer draghen, wat staet dan
niet anders te verwachten, dan dat wy ons selven
in den uytersten bederf ende gheheel seker, ende
lanckwylich onverhaelijcke ruyne als moedeloose
ende desperate menschen zullen brenghen, en doen
gelijck de ghene die op de zee varende, om eenen
stroom ende onweder te vermyden, hem selven over
boort int water werpen, ende sonder troost
oft hoope jammerlicken vergaen. Wy hebben in
Hollandt een seer schoon exempel in de stadt
van Leyden, welcke so lange binnen vele
maenden belegert geweest, ende met allen
verhindert [illegible], van neringhe
handtwerck en coopmanschap ontbloot geweest
[illegible] ellende [illegible]
[illegible] gebracht dat deur
[illegible] Godts hulpe ontset ende verlost [illegible]
[illegible] stadt [illegible]

Algemeen Rijksarchief van België
Handschriftenverzameling 3852, f. 34 r-45 v
http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/WVO/brief/7905

hondt alleene conden vinden, zoo hadden zy alle honden
ende peerden, dat het lede schier op gegeten, vanst
hongherts noot, behalven dat noch de pestilentie, zoo
wel te dyer tyt als noch naedertant de stadt schier
uuytgeteert heeft, welcke stadt van haer selven
noch met haer ryck noch voerspoedich geweest en was
gebleest, ende nochtans naerdat se verlost was,
zyn hebben de andere Staten van Hollandt de borgheren
der selver noch door eyntelicke ende goedwillicheyt te
betaelen de achterstellichen van haere quoten omme
die beden ende contributien diemen opgeset hadde
ter tyt als zy belegert waren, welcke zy
gedwongelycken hebben gedraegen, dat zy oock
den kosten daeromme door de barmhertighe gemaeckt
des heeren, zy alsulcken voerspoet ende fleur
wederom gecreghen hebben, dat de selve stadt
nu onghelyck ryker, welvarender ende voerspoedigher
is, dan zy schier oyt by menschen memorie geweest
is.

Ten is oock waer dat de stadt van Alcmaer wel
in armoede ende benautheyt gevallen is, welck
zyn Exc.tie van herten leet is, want hy niemant wel
den heere tot [illegible] getuyge, dat zoo hy se niet
zyn eyghen bloet conde behelpen, hy soude des niet
nalaten, maer noch en is zy noch ter
alsulcken uuyterste niet gecomen,
Godt zy loff, als de voers. stadt van Leyden
ende daeromme en behoort zy oock den
moet alsoo niet op te geven, ende haer te
weygeren de lasten ende beden, contributien
te vervullen, dat tot gemeyne hulpe des lants

Algemeen Rijksarchief van België
Handschriftenverzameling 3852, f. 34 r-45 v
http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/WVO/brief/7905

Ende by gemeyne verwillinghe der Staten ingheset
zijn mede te ghelden / maer vele meer haer te
verblijdighen onder den anderen steden des Lants tot
een exempel ende voorganck sterke te dienen
[illegible] zijn sy alle andere dinghen / waernochtans
[illegible] gedaen heeft / op dat het landt des te
eer bereedt opgeholpen ende sy haere voorighe fleur
ende voorspoet weder om becrijghen / want anders
is het wel versekert dat alsoo schier gheheele stadt
[illegible] landen eysschen / dat haer niet te grootelijcx
en beclaeghen omme de lasten die sy omme nu als
desen tijt ondraechlijck hebben te dragen maer
daerbij nu / seydende sy sich dat die stadt van
Bruxelle die den anderen so bequamelijck
resolucie [illegible] staetachticheyt plecht
voor te treden / als binst [illegible]
ende haer [illegible] de lasten ende beden des
landts tot gemeyne onderhoudinghe te betalen
en sullen [illegible] het selve willen [illegible]
ende alsoo sal het gantsche landt / binnen die groote
verderffenisse / sonder hope van jemmermeer
te mogen [illegible] opgerecht worden //.

Item tgheene dat de gedeputeerden haer beclaeghen
zoo van het beleydt des crijchshandels als van
[illegible] der penninghen / als dat van
eenen zoo heerlycken hoop van krijchsvolck ende
[illegible] anders gheheele [illegible] gesproken en is
van die verkortinghe der resolutie des lants //.

Bidt zyne Ex.cie dat zy willen by haere selven

bedenckelijk, dat de Rechte oorlaghe daer van geschiedt
zijn, dese nachmaelijcke datmen noyt en heeft middel
vinden cruyssen ende sijne te maecken gebruyckelijck
ofte het weerck te stellen.

Want eerstelijck ghelijcklijck bekenbaer dat van het
eerste dat zij het lant gecrosen hebben, Soo en is sijlier
ghelijck geld voor handen geweest ende sijn eenighe
vergheldinghen ofte contentementen te ghelijck ende van
stonden aen zijn de provincien zijnen ende schulcke
schuldinghe zijn nu bestant gebleven, dat behalven
Brabant ende Vlaenderen ghelijck provincie yet en
heeft gecontribueert, dat te bedenckenden hadde, want
men marcktbeteyckenen dat Dertich zijn tot elcke
maenden myet meer ofte minder en heeft dat tot de
generaliteyt gerecken zijn. Dan sesse ofte seven duysent
gulden, hetgeuult en Zeelant zijn veel meer
Vercklant gelijck myet — maenselijck myet Zeelanden
myet — maenlanden myet Hollant ende zijlant en
hebben oock ghelijck geld ende generaliteyt gebraeyt,
mede zijn vergheldinghen hadden datmen bedelijck te betalen
ghelijck oock zijn qualijck geschiet. Ende hebben zijn yeghel
beet bleven. Soo dat zijn sesse ofte seven maenden
ghelijck geld dan van generaliteyt en is zijn sommige
Brabant ende Vlaenderen hebben alleenlijck den last
gedragen, ende noch zijdert dat de Vlamingen
Vlaenderen gewalden zijn. Dat men van de
vijfte ofte sesste maenden gelijck is zijlier
ghelijck geld van Vlaenderen ende generaliteyt
gerecken.

Nochtalenck dat zij noch te bocken zijn veel schulden
ende te ontfangen, nochtalenck datter een

Algemeen Rijksarchief van België
Handschriftenverzameling 3852, f. 34 r-45 v
http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/WVO/brief/7905

alteratie ende ligher gecomen es / door het versterck van sommighe ruyteren ende knechten ter tyt als men verhoopte den vyandt te moeghen slaen ende dat de gelegentheyt op het alderschoonste stondt //.

Nu mach een yegelyck by hemselven oordeelen oft het wel mogelyck es den cryge op zulcker wyse te voeren / ende eenen zoo grooten hoop volcx teghen eenen sulcken machtighen vyant sonder ghelt te gebruycken / Alsoo nu dat het grootste part es / tghene dat de gedeputeerde hem van hare [illegible] verhaelen vande beleeninghe vande Coninginne van Engellandt / van schattinghe hier te lande gheheft / te weten tsiene hondertste penning / hooftgelt / slachtgelt / Ende alle middelen [illegible] penning / ende leeninghe van Utrecht cooplieden etc. Soo salmen nochtans bevinden dat alle dese dinghen die [illegible] die woorden zeer grooten schyn hebben / ende daer [illegible] oft zeer weynich hebben uytgebracht / overmidts datmen nyet en heeft connen noch opbringhen vande provincien nyettegenstaende alle vlyt ende neersticheyt diemen daertoe heeft connen gedoen / De generale middelen die tot [illegible] hulpe van onse vaderlant eerstmael waren gevonden in Engelant / zyn zoo noch te deser tyt by velle Provincien nyet verwilliget / ende is tghene van [illegible] te [illegible] gestelt alsoo het behoorde ende daeromme veele gelts heeft connen te hoop brenghen / Dat hebben die [illegible] provincien tot hunne eyghen ende particulieren gebruyck

gekeert en uytgeleyt. Soo dat ons stede van Gent
zond het onsicht gulden die die generale Staten ter
marcke hadden beloft ende toegeseyt / ende sc. 17.
Item dat onsicht dinsdag laetstleden maendag geleden / ende
generaelijcken nooit geweest en zijn gebruyckt / ende
de selve noch tot verballinghe van alle extraordinarise
zaecken en lasten / zoo veel als van het ordinarisse
gelijck als het vlandersch ende meer selijck bijcken
van bijden Staten ende Rechtinghe dese zijde de
rooms zijn bij gelaet / ten einde dat de hertsch
boogheyden ende zijgeschen van Oostenrijcke mochten
verstaen hoe de saecke die te verrichten stonden / ende
de voorse het geld vervaerden / ende dat zij zouden
deser onse selve zullen zijn en bemerckelijck verlo
ren groot vinden zijnde dat ons van tgheene datmen
beloofd heeft / en tgheene datmen opgebraeht heeft
Soo dat het uytsicht seer te verwonderen en is
datmen uytsicht ende ons bijstandt ende met
sulcken hoop volcx als van tot landt gehadt
hebben / maer veele meer te verwonderen staet
datmen van sulcken hoop volcx noch heeft rumen
alsoo houden sonder geldt / ende is alzoo dunckt
zijnde aenzien van datter geen meerder zecrommeniste
onst van zijn gevolgen //.

Item zijn Ex. van meerdere zijde bericht geeischt
dat wijst zijnde volcxvolck gesien en is geschreven
dat onsters zaecken soo kiedelijck ende bellijck gehouden
hebben als dese die zijnse oft selve maecken
uytsicht ende stuyver ontfangheyden van hebben / dese
alle pronijnde ende verder voor zaecke preeuden
zijn seer ontbeerd / dat zijner preeuden het beleyt

Algemeen Rijksarchief van België
Handschriftenverzameling 3852, f. 34 r-45 v
http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/WVO/brief/7905

vanden huysen mochten eten in steden van stroo
ende den keyser van Hongerie ende Romanie met
grooten getale verjaghen / Ende noch zyn sy te
vreden met eene halve maent soldye van 's lande
te trecken / Den voorschreven zyn noch versekert zyn
wanneer sy het ontfanghen sullen / faer dit maecte ick
dat buyten sich noch teghen den vyant hare op te
maecken by dyen sleghts dat men hun eeninghe
kondtschap ende veel toeschicken ende eenighe
proviande doen hebben om haere lichamen ende
haere peerden te onderhouden //

Angaende dat sy seggen / dat alle de hoocheyt
ende Edeldom behoorden alle haere heerlicheyden te
besetten om haere vaderlandt te hulpe ende
schandtlicke ende onderdaenen te verlossen vanden
vyant / Wil Zyne Ex.cie niet treden in declaringhe
of disputatie van den anderen heeren ende Edelen
des lants / want een yegelyck voor hem selven
spreken mach / Hoe wel dat het kennelyck is / dat
doch meestendeel der selver gheene syde assoporen
en hebben by desen tyt / Maer hebben haere
landt ende goedt meest vanden verkoren
oft immer het so zoo verbeurt of verdorven
tegen den vyant / vele van onse eyghene reysen
datter niet vele onser en blyft om te besetten /
Maer sonder vaneemen te willen treden Zyne Ex.cie
wenscht alleene dat een yegelyck alsoo doet
als hy met Godt ende met consciencie getuygen
can voldaen te hebben / want hy niet en twyfelt
indyen hy synen staet ende geheel haerlyck versteken
in verlooren heeft ende vermocht hy helen

schuldich ende zijne kinderen, om de gemeyne saecke
te helpen, gebracht heeft, zij soudich die middelen die
met hem hebben, dan dat yemant zijn doorluchtich
grootheyt zonder billich beyden, ende dat het immer
klemelijck is ende oijcken bare dat zij tegen groote
hechtoechtich heer ende landich heeft geboert, daer
boven zij noch ende achtichmaal hondert duysent
guldens ende de ruytery voor zijn rijcx heeft
particuliere schuldich ende verbonden is, bijnaeuen
dat zij drye zijnder broeders in deze saecke
verloren heeft, ende dan oijcken die wel
omstelijck met alle zijne vrienden die magen
in duytslandt met groote swaere schulden
zij onlydelijcke lasten gebracht hebbende, noch
daerbij boven alle zijne goeden van Oberwe.
ende Nutzenbouwen die bij tusschenten tot
ende hondert duysent guldens toe lijfgetuych tot
gelt verloren, ende is oock een zijnder
klemelijck ende oijcken bare hoe zijne steden dorpen
ende goeden, zijn voorzaeten klemelijck als
ook die van den ruytery ende knechten ende van
alle gemeyne lasten verschoont zijn geweest
zijn gebleven, Soodat zij tusschen verschuldigh
zijn van dat zij hem schuldich met zijnder
kinderen om die gemeyne saecke billich zijn
gebracht heeft, ende zij sulcken
standt dat zijn heer Godt die dienst met
den helpen zij met die zijne tusschen gebrechen
geruimelijck zal blijven //.

Ende acht mettedien alle deze costen, lasten

ende verbinden, ende uytgeschicht te worden, ende
den voirsz. oirt commen mede belegghen, beschulden dat
zij den landen ghemeyn goeden dienst hulp ende
bystandt zouden doen. Daertoe zij tot hen die zij
zuppoit zijnt bereidt mit ij zal Lachen, zijn met
alle mogheliche middelen ende alle zijn vermoeyen
te employeren, die vorzien zijn zilvers, met alle
zorghe dat zij zijnder macht zouden. Die
vaderlande hebben opgeroept ende tot ghebeden
Goe bevolen dat zij daerommme zouden den moed
vorhelen ende voertsetten, ende vast stark
ende volcomen ghemaecht.

Ten langhste voirts dat zij bighehert, dat zij zouden
daertoe arbeyden dat het oyr tot Brussele
hadden Presidenten ende raeden zijnder
Ex. die gedeputeerden zijnde ordeelden, offe
mit zijn natuerlicke mede tot zijn
zijnder huys hoe zijn offe ongemerckelicke datt zij
genoegh zijn dan tot die bedrompen mans zijns
zijn Ex. die zijnder tot Brussele zoo dat
zij Coste stroome zijnder andere ouvarchen die zijnder
ons zijn zijnder particuliere van zijnder beschoorde te
begheven, gelijcke als zij oock begheven aldaer te
vorsien, ende mordgheen oock die heeren die zouden
bonghelijck van Brussele wel versichert zijn
dat zijnse Duytsche die heeren van de stadt
ende die generale Staten oock mede zouden
zijn zijnder te Brussele ende zouden
dat zij ongelijcke mede gemaecht die gelijcke
zijn zijnder zouden, dat die ghenghe andere stadt van de
Landen.

Algemeen Rijksarchief van België
Handschriftenverzameling 3852, f. 34 r-45 v
http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/WVO/brief/7905

Mijne heeren stadt te bemeuren, dat tot
de gemeyne welvaerende landt alder meest
nut ende noodwendich is, op datmen in stede vande
stadt van Utrecht, alle te doen ende te
bemeuren, de selve stadt met de grantsche
landen, met ons drenghen, en alle ellende
verdeynt ende ruine

Want ons voorsz. alle zijne Ridderschap met de
gemeene Staten hare bemuren, Utrecht
sonder sluyten, soo meestmen toesien dat wijt
alleen Utrecht met ons goet garnisoen
versien, maer ook die omliggende steden
als Vianen, Wijk, Hallen, zijnder alle
andere dijcgelijcke, want anders gemeen st
insonderheyt datmen ons dijcke van
middelen, onsen lijfsten moetten breken, den
Brabanter eijnlos ende afstreyt gelijck, soo dat
ons voorsz. den vijant ganselijck meester zal
blijven, ende het platte landt, naer zijnen vijanden
willen ende goetdunken, het is wel seker dat
hij van stondenaen de voorsz. steden met gelijck
zonder tijdenverlijs, als soo die van Vianen
besetten, ende de stadt van Utrecht, datter
nijemant noch buyten noch binnen zonder bemuren
geraken kan, ende dat deur deser oorsaecken de
voorschijnelijcke verhinderingh der gemeyne
landen, de stadt is een elendige desolatie
ende verderfenisse sonder ballen, want voor waer
zijnen andere gelijcke verdeminghen en stellen
ende zijn stadt kan dannen tot noch toe gedaen

Algemeen Rijksarchief van België
Handschriftenverzameling 3852, f. 34 r-45 v
http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/WVO/brief/7905

ten hoefft / Ende dat een yegelycke Gemeynte ende
een yegelycke stadt voor haer selven doet tghene
dat haer goetduncket / sonder hem generalicken haere
middelen op te brenghen Soo datmen onse Ruyteren
ende knechten nootsaeckelycken moet laten vertrecken /
het is ontwyffelyck dat den viant in seer corten
tyt mytten selven Halle ende Nyvele
maer oock marschen Herentals ende Maestricht
zal innemen / Of het dan in sulcken gevalle
verhaesten zoude wesen dat het hooft teen Bruessele
vertreck / Dat laet uwe Exc.^e de heeren ende
borgheren van Bruessele selve bedencken / de welke
het dunken alle werft [illegible] dat haere Gemeynte
[illegible] zoude den vyant tot sulcke aenslaghen
verwecken / al waert schoon dat hy dien ghenen lust
van selffs toe en hadde / Daeromme behoort
hierinne versien te worden / vermits het seker
in resolucien vande Gemeynte mede zeer veele
Ten zy dat wy willen als kynderen onse saecken
aenstellen / ende der gantscher werelt ons tot
[illegible] spot maecken /.

Ten anderen staet het oock te bedencken wat
garnisoen ende wat ordinnanghe datmen hinder
stadt zal moghen stellen tot goede ende
eenvuldighe versekeringhe der Generale
Staten / ende om alle misvertrouwen in gheelle
vermyden van allen zyden wegh te nemen /
hyer wel vande [illegible] die de [illegible]
als dat de onderdanichheyt / want alsoomen
in schynbaerheyt [illegible] dat de saecken geschapen
zyn om in een divisie ende scheuringhe te vallen

Algemeen Rijksarchief van België
Handschriftenverzameling 3852, f. 34 r-45 v
http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/WVO/brief/7905

ouermidts [illegible] van dubbay met sommighe van hemgoubbe schynen sich bebondt gemaert te hebben op hare ingheen hant. Ende ex. gheeft den gedeputeerden te bedencken met vlaet middelen dat stuere sal moeghen bequamelycken ende tot versyckerheyt ghelycken behoeghen vlaeddere versien ende ghetmedeelt //.

Item dat het kennelycken ende openbaer is, dat zelkuerende stadt van Duynkerke mycht al te goeder grondt ende eenrichtyt ende die beyzeyne van hen ouermidts sommighe houdent metten ende hen afgesetten magistraet, die andere metten anderen, ende draghen die eene den anderen eenen hetmelycken grol ende ontbiede toe // Zoe dat daer door gebuert is dat men den Religieusbroede Cartuse toe den eenen middel van goeder vendracht ende vrie van zyn heerschyt ende vandien heure gebeden vlaet mycht den heeft willen uemen, noch lueten rondeghen, ende dat men sommighe den dienst der stadt ende haeren officien heeft opgesegheit, sonder groote ofte genoughsaeme redenen van sulcken veranderinghe voert te brenghen, vlaet vant altyt te vreesen sonder stach dat dese vonckelen metter tyt een groot vuer van tweedracht moeghen opbrenghen. Ende komme alsoe wy den yeghelycken soeckt te versien ende bebaeit te zynne, ende dat de differeentien daghelycks schynen toe te nemen, zo aensiedinghe den exempelen van Parysiens moert. Soo willen het insonderheyt van moeden zyn, dat men dat zynne versien en [illegible] 11.

Ghemerkt dat die gedeputeerdeden bij bedingheden datmen
particuliere lieden die sulcke requesten hier
uytghelecht op handelen ende stryden, mycht ey behoort
geloomt tot te stellen, Ghy zay eenichdeel mycht machen
dat het ghene dat heimelyck ende openbaer is, dur-
dore mocht bekendmaeckt worden, Want ten zij
mydmant onbekent wort voor ackelaeghen dat sommighe
voor zorthen tyt hyer stadt van Brussele, hadden
voorgenomen, zoo sij mycht ey hadden bezigh niet
gebleeft, Ook wierd eenichelyck gemoedt
wat voor ey onbersoemelycke hart ende onbillicke
dat dese onder den Catholycken gedraghen hebben
ende mock dreughen tegen den vaeyd reformeerde
Religie, Zelcke als wiederomme mey dunckt
zyde dese mocht billicht eyn onder uyte ghesteten
alle occasie mocht zoecken, om dit ghemeyn schelyck
te bestraffen, het welck ons lieve Heere ey offe
goet.

Ghedynckt ey dyen hart ey die borghen onbillicke
onder de borghaeren schuere ontstoken, wat soudemen
de beschuldigen hebben dat dese ofte andere
partyen mit soldaten ende garnisoenen, ofte met
grooten ongheghed achterhaelt geschiert wierden.

Ey sondechten dier gheblycken zij datmen
mocht hebben ten daeghe, Dien vaedt der ghelycken
voorst, zoo ook tuyden vaedt ey bondtenisse zij,
der ghenen die den Katenschen mocht hebben
gestiffte, ende te voorghe gebraeckt, ey vaedt

ende dart geschuldigh hebben tot alle de bloetstortinghe
ten ghelijcken / oorlogheen ende tammeren van Vranckrijck
Ten selfsamen dese den Coninck van Spaengnien ende hijzen
ende opmaerkelijcke tijdinghen zijnde enghelsche landen ende
onder danen //

Tot desen daerse dat bande Inlandsche grote heren
ende borghemeesters van Brussele / zulcx emplet te
verbarghen en stadt / ghesant mede sulcx meerdere
dat onse Nederlandtsche adel van deze bloetgeur wegh
ende schroom en uitsigh zeer heeft //

Maer alle alleenlijck soldaten dese tijdt sonder
ondersteunt hebben / ende daermede noch sullen datmen
zij geen ende de Religione en uitt treden /
maer datmen langer zoo meer sterkt het vier
des twiedrachts ende des onderlinghe verbittelijcken hartts
tijdighen de Religione te stercken / Het is grootelijcks
te beschouwen ofte dat deze haere sonder uitsigh
tot Brussele te commen / ofte zoo zij daer quamen /
datter meer onordeninghe en confusie meest te
vuystvolghen dan op de gemeene vergaderinghe
der Staten geschiedt uytter bleuve / Het blijft
zijnde Ex. gheen / mede tot dien eynde en sichtt
Calis op zijn reuch mistrouwen hadde ofte goede
ende getrouwe ingesetenen der stadt van Brussele
Den beschuldigen prochuurghijst en stantaftighe
Inghelse tetten Vuiterlande zijn zeer uytt
bekent is / Maer alleene op dat zij selfsamen dit
alsoo grondelijcke uyt meerdende / onder elkanderen
dese middelen soeckten en Parlement vaer door dat

Algemeen Rijksarchief van België
Handschriftenverzameling 3852, f. 34 r-45 v
http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/WVO/brief/7905

desse ghebaerheyden mochten bereydden medegheleghte
op dat zyn Altezze mit den Raedt van Staten ende
generaliteit Staten deses te gebillighen ende te huldene hare
gnade stadt van Brussele welden belghenen / Waer toe
zynne Ex.ce zyn beloeff ende toeseyghe dat hy gheduerende alle
de handt van zoenden zal / zoe verre als hem alsmede
mogelyckheyt zal ghebeuren / Ende zo zy hare vrede
mogelyck versekeren / gelyckerwyse als zynne Ex.ce
zyn oock toeseyghe den beleyff hare altyt met hyff
ende bloeff te helpen ende by staenden te doen / zy
al tegheme tot vrede ende oprechtnyghe des voerseyde
zy ghenaeden der stadt zal moeghen dienen / tot de
welcke zy beyden alle andere met goede ghenyghtheyt
ende hertgrondelyckhe affecte ende liefde
bebeleghen zal //

Ende zoe verre als mynheer de Secretaris Cyps
Altezze ende Ex.ce hadden vrij verhoept dat de goede
borghery ende ingesetenen der stadt van Brussele
ons te ansien ende van vertroeghen der goede ende getrouwe
ghenyghentheyt affecte die zy tot de ghemeene
lust ende welvaeren des vaderlants zyn draghende
souden mettet dancklyck hebben dat zy haer
zyghen particuliere ghebreyff mede den valck beroepen
ende ghemeenlyckhe schuylinghe / t'zwerff ende
wederwerff der steden van Zuydvaertsvuyt / waer
ons midts mede ghescheyden zyn te ontstaen / van
ghene zuydgemsche borgerlyckhe troyte / en dyen
volghende ghene alghemeene verbroestinghe desolatie
en duysterste verderff des ghemeyten landts / maer
soudelyck om het selve te vermeyden ghen swaerte dyst
gen aent hebben onder ghenade zynne hoorghelyke en zynne
Ex.ce versoeck en vermaenynghe de ghenaeckelyckheyt

borghmeesters ende raeden tot Antwerpen gesonden te hebben
op hoope ende betrouwen dat zijn Majesteyt nae bolgheven
sijne beleefte mit alle blijt ende minstrijcheyt sonder
gearbeydt hebben / om hun alle redelijcke vernoegheynghe
ende contentement te gheven / Betzaluen stiefte
dat alle oorsaeke van voerdiere tbeedragt schuldich
ende diuise onder de burgherijen der steden / ladde
mooghen verhoedt voordan / Oorg die wijle dat
sulcx tot noch toe niet en is geschiedt / nochtanchtebolgt
Goo zijn ray zijnen Ex.e niet anders hier tijne gedoen
dan dat hij andermaeldt zij allijt transten by hun de houd
als zij mitte deser beyghedt gedenckt te hebben / die
tijn alleen hoorsthij versoecktende ende vermaenende
dat zij van de redenen zijnde bauten voerm weldt
alzijn hun gesondt / bijdeyde vermelt / hun geluyd
dankbaerlijcke beyghelijdt / zijn aenmerckinghe dat de
stadt van Antwerpen geheel verdelt ende
tijnen andere dieuynt volghen zoude / het welcke
voor vrucht mitte alleen onredelijcke ende onmoedelijcke
zoude wesen / die wijle zij zoo vertrouwelijcke die
gemeyne sterkte altijt hebben bijgestaen ende
noch dagelijcks bijstaen / ende dat zij tbeermaeldt
landen van andere landt hebben verstaet / ende
alzijn gelijcke geplondert gebraeyt ende verbrant
hebben / noch andere ontallijcke lasten ende
schadelijcheyden die zijn van de gemeyne welfaert
des landts gedraghen hebben / ende dat de
groote opstinghe hauwelijcke schuldich ende
oorsaeke stellinghe mitte buyt gaeten goeden
gemeyn gelijcke die zijn tot den vaderlandt ende
tot den Coninck behoorende hebben ende buyt gelt
onderwoghen des Coninck / dan buyt geminghe
hadde zijnde vertroeten / ende

Maer sonder vijt alle gehuijs ruijne des ghantschen
Lants noetsaecklijcken mede bestaeghde / de vijt ende dat
deijr alle middelijk bij ghelijcke tijt bij ons tegheijn onsen
vijant te hebben / sonderlijnghe vijt die dijcken / het
landt is groote ijn swaere schuijnghe ijn splijtinghe
gebracht / ijn alsoo den vijant tot eijnich voorsch ende
bunte tijt voor ghegaeuwen / waer door die stadt van
Brunswijck / sijne ijn stede bij geholpen te vijtijn
ijnde tot eijne bijsondere ijn grondelijcke verdrijnsse
commen / welcke ijs alle rechtvaerdichijt mijt ijn zonde
hijnnen gebracht mag / vijt die oorsaecke vijt die
Jaercomme bijdt ijn bijghelijt ijns / Ghe zeer ernstelijcke
dat de hijsten goede borghijren ijn ingesijtenen der
stadt van Brunswijck / deijse saecke wel ernstelijcke
willen ondersoeghen ijn bedenckijn / ijn ijn sommijghe
particuliere personen willen (Dijnen andere sijnd
bereijt ijs alle redelijcke vernoeghijnghe te doen)
haer schuijn ijn het ghantsche landt ijn gheleijde
ende vijt ijn ruijne ende desolatie te brenghen /
maer willen het thijsen van tijsche ijn
wijnnijcke aenstaen / om haer schuijn ende haere
arme leden / ende vijt die bijstant te helpen ijs alijn
noot / Ghemerct zijnsondechijt dat den ghemeenen
der crediteuren / dijn zijt ghemeenlijcke lijnghe
haer laten ijs alle redelijcke ghelijcke / dat
Jaercomme de ambachijt ende magistraten
daer toe oock dijnst haere authoriteijt arbeijden
dat de andere zijsteren crediteuren / die ijs
rijnnijn getaxeert ijs / haer oock laten mijt billijcheijt
te bereijden stellen / ende tot dijn eijnde alijnen
ende stadt commen / op dat ijs alles goede ordeninghe
gestelt werdde / ijn zoo groote ijn onuitsprijcke

Algemeen Rijksarchief van België
Handschriftenverzameling 3852, f. 34 r-45 v
http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/WVO/brief/7905

schade, cammer ende ellende verhuldt ende voorgetrocken
geworden, dat doende sullen zij metter daet bewijsen
dat zij het gemeyne vaderlandt van hertten meynen ende
den gemeenen vrede lustig ende welhebben mede achtende
zijn van geen eyghen particuliere interesse ende sullen
hiermede zijn Altezze bevoorsaeten om haere stadt zijn
goede recommandatie altijt te houden. Dit geschiedt oock
sullen zij zijn Ex.ce dan hiermede verbinden de wijle zij deze
saecken dat het gemeyn welvaeren soo zeer aengelegen is,
mijt andere van ryghten dan oft het zijn eyghene
waere. Dat ommme sal zij dan doen hem selven
verplicht houden om tot haerder stadt dienste bij raeden
ende bij daeden altijt gereedt te volcomen te staen.

Desen antwoorde zijn den gedeputeerden van Brussele
uijt bij zijn Ex.ce in geschrifte gegeven ende laste
daghen van Januarij ende oft beginsele van Februarius
int jaer 80. negen en twintigh. Zijn Altezze
ende Ex.ce mette generale Staten tot Antwerpen
vergaderende. Altezze. Den Hertsheytogh Mathias Gouverneur
Ex.ce Den Prince van Oranjen zijnen Luytenant Ex.